

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

Затверджено

На засіданні кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри

доц. В.С. Корнят

**Силабус з навчальної дисципліни «Медіапсихологіяб основи рефлексивного підходу»,
що викладається в межах ОПП Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 012 Дошкільна освіта**

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 012 Дошкільна освіта освіта
Викладач (-і)	Субашкевич Ірина Романівна, кандидат психологічних, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи.
Контактна інформація викладача	ел. пошта: iryna.subashkevych@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Вівторок 12.00-14.00 год. (Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7) Також, консультації можуть бути в день проведення лекційних/практичних занять (за попередньою домовленістю). Передбачені онлайн консультації в Zoom. Для погодження часу онлайн консультацій слід надіслати запит на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/course/mediapsyholohiia-osnovy-refleksyvnoho-pidkhodu

Інформація про дисципліну	<p>Курс «Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу» призначено для магістрів першого року денної та заочної форми навчання. Основна ідея курсу – допомогти студентам глибоко оволодіти знаннями щодо психології розвитку дитини в інформаційну добу; навчитися застосовувати медіапсихологічні рефлексивні технології спілкування у процесі безпосередньої професійної діяльності та під час виступів у засобах масової комунікації.</p>
Коротка анотація дисципліни	<p>Дисципліна «Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу» є нормативною дисципліною з спеціальності <u>012 Дошкільна освіта</u> для освітньої програми Дошкільна освіта, яка викладається в 9 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).</p>
Мета та цілі дисципліни	<p>Мета курсу: формування системи знань про психологічні особливості інформаційного суспільства, виклики і ризики перехідного періоду, основи рефлексивного підходу до медіаосвіти в інформаційному суспільстві, засвоєння пріоритетних принципів рефлексивного управління в просторі медійних технологій, формування вміння застосовувати здобуті знання у практичній діяльності; формування професійної медіакомпетентності для здійснення ефективного професійно-педагогічного спілкування, вдосконалення індивідуального стилю професійно-педагогічного спілкування з урахуванням новітніх феноменів інформаційного суспільства.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медіакультура: соціально-психологічний підхід / За ред. Л. А. Найдьонової, О. Т. Барішпольця. – К.: Міленіум, 2010. – 440 с. 2. Найдьонова Л.А. Медіапсихологія: основи рефлексивного підходу. Підручник / Л.А. Найдьонова; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2015. – 244 с. 3. Субашкевич І. Р. Формування медіаосвіченості студентської молоді: монографія / І. Р. Субашкевич. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 249 с. 4. Субашкевич І. Р. Формування ціннісно-сміслової сфери студентів педагогічних спеціальностей медіапсихологічними технологіями : [практ. посіб.] / Ірина Романівна Субашкевич. – Львів : Растр-7, 2016. – 59 с. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Найденова Л. А. Последствия эскалации парасоциальных отношений с виртуальными персонажами / Л. А. Найденова // Современные тенденции в развитии российского медиаобразования : сб. материалов всерос. науч. практ. конф. в 2 т. – М., 2010. – Т. 1 – С. 212–220. 6. Найдьонов М. І. Формування системи рефлексивного управління в організаціях. – К.: Міленіум, 2008. 7. Найдьонова Л. А. Кібер-булінг підлітків (віртуальний терор) як новітній феномен інформаційної доби: теоретико-

	<p>методичні засади подолання і профілактики / Л. А. Найдюнова // Практична психологія та соціальна робота. – 2010. – №8. – С. 10–18.</p> <p>8. Субашкевич І. Ефективність застосування медіаосвіти у процесі фахової підготовки студентів психолого-педагогічних спеціальностей / І. Субашкевич, А. Медведька. // Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. – 2020. – С. 254–259.</p> <p>9. Iryna Subashkevych, Vira Korniat. Using media-psychological technologies to form tolerant attitude towards children with disabilities in pedagogical specialists in the process of their professional training in Ukraine // SPECIALUSIS UGDYMAS/SPECIAL EDUCATION, ISSN 1392-5369 (Print), ISSN 2424-3299 (Online), No 1 (41), 2020, DOI: 10.21277/se.v1i41.521. (Scopus). – Режим доступу до ресурсу: http://www.socialwelfare.eu/index.php/SE/article/view/521</p> <p>Інтернет-ресурси www.medialiteracy.org.ua www.mediaosvita.org.ua www.osvita.mediasapiens.ua www.aup.com.ua www.mediakrytyka.info</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 88 годин самостійної роботи (для студентів денної форми навчання)</p> <p>10 годин аудиторних занять. З них 6 годин лекцій, 4 годин практичних занять та 110 годин самостійної роботи (для студентів заочної форми навчання)</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p><i>Програмні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Інтегративна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі та проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти. або під час навчання фахівців із системи дошкільної освіти. • ЗК-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. • ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). • ЗК-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. • ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК-5. Здатність працювати в команді.
- ЗК-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК-7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК-9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ФК-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.
- ФК-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.
- К-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.
- ФК-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.
- ФК-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.
- ФК-10. Здатність розуміти тенденції в освіті, вміти розпізнавати їх потенційні результати і наслідки з метою удосконалення змісту підготовки педагогічних кадрів.

Програмні результати навчання (P):

- Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.
- Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.
- Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.
- Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.
- Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.
- Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

	<ul style="list-style-type: none"> • Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії. • Розв'язувати практичні завдання у сфері організації та управління дошкільною освітою на основі опрацювання та аналізу професійно важливих знань. • Володіти навичками педагогічного коучингу та самокоучингу. • Володіти методологією та методами здійснення психолого-педагогічних (прикладних) досліджень / проектів, презентувати результати наукового пошуку. • Організовувати роботу в групі, колективі, забезпечувати профілактику та розв'язання конфліктних ситуацій, попереджувати виникнення загроз і небезпек у професійній діяльності. • Демонструвати володіння технологіями комунікації, брати участь у фахових дискусіях, готувати усні та письмові звіти, обговорювати наукові теми. <p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основоположні проблеми в області медіапсихології,; • аспекти функціонування медіакультури в сучасному суспільстві. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостійно аналізувати різні теоретичні підходи та концепції в області медіапсихології; • застосовувати психологічні знання на практиці організації інформаційно-психологічної безпеки особистості.
Ключові слова	Медіапсихологія, медіаграмотність, медіакультура, медіапростір, медіаконтент, медіавзаємодія, медіавплив, медіапсихологічні технології, кібербулінг, критичне мислення.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)

Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Психологія», «Педагогіка», «Інформаційні технології».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, проєктів.
Необхідні обладнання	Мультимедійний проєктор, фліпчарт, маркери, доступ до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Семінарські заняття: (10 балів) – 1 семінар – 10 балів. Практичні заняття (50 балів) – 5 по 10 балів. МКР – 30 балів
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комплексні медіа-феномени. 2. Поняття парасоціальних стосунків. 3. Психологічні впливи медіа на психіку людини. 4. Поняття інформаційної війни і інформаційні віруси. 5. Маніпулятизація медіа-простору. 6. Соціалізація дитини в умовах агресивного медіа-середовища. 7. Поняття анти-маніпулятивної рефлексивної гри. 8. Концепція критичного мислення. 9. Поняття медіа-насильства та його критерії. 10. Результати психологічних досліджень впливу медіа-насильства на формування агресивності дітей та молоді. 11. Поняття соціального капіталу і психо-екологічного ресурсу. 12. Рефлексивний капітал у подоланні цькування та кібербулінгу.

	<p>13. Розважальні медіа та проблеми молодіжного середовища.</p> <p>14. Медіа-залежності. Психологія волі і ставлення до тіла, їжі, алкоголю, паління, сексу, до власного майбутнього.</p> <p>15. Медіапсихологічні технології формування ціннісних орієнтацій особистості.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Тема 1. Поняття медіапсихології. Категорії медіапсихології</p> <p>Основні категорії та поняття, що розкривають психологічну сутність «людини медійної», особливості психічних масовидних явищ, закономірності розвитку психічних властивостей людини під впливом масової комунікації. Завдання дисципліни: розуміння механізмів мас-медійного впливу на психіку людини, а також психологічних закономірностей медіавиробництва; орієнтування у психічних масовидних феноменах; усвідомлення та розуміння механізмів утворення та нейтралізації патогенних текстів у медіасередовищі, моральної</p>	Лекція, 2 год.	1, 2	Опрацювати матеріали лекції	1 тиждень

	паніки, яка інспірується медіа; набуття навичок та формування вмінь застосування набутих знань з медіапсихології для ефективного вирішення проблем медіавпливу.				
2	Тема 2. Методи медіапсихології Основні методи дослідження, які використовує медіа психологія (спостереження, експеримент, опитування, специфічні методи, контент-аналіз). Оцінка та перспективи розвитку даної практичної галузі психології.	Лекція, 2 год.	1, 2	Опрацювати матеріали лекції	2 тиждень
3	Тема 3. Психологічні дослідження медіа культури: проблеми і перспективи	Семінарське заняття, 2 год. обговорення.	Інтернет-ресурси	Розкрити питання: 1. Медіа як особливий тип організаційної культури. 2. Феноменологія, теорії та підходи до дослідження засобів масової інформації. 3. Теоретична і практична важливість дослідження засобів масової інформації для розвитку медіа-психологія. 4. Перспективні напрямки вивчення ЗМІ в медіапсихології. 5. Практична цінність теорій медіаосвіти.	3 тиждень
4	Тема 4. Психологічні механізми впливу медіа на психіку Психологічні впливи мас-медіа на психіку людини: моделювання і культивування, фреймінг і праймінг. Поняття інформаційної війни і інформаційні віруси (меми). Маніпулятизація медіапростору. Психологічні критерії маніпуляції.	Лекція, 2 год.	1-4	Опрацювати матеріали лекції	4 тиждень

	Соціалізація дитини в умовах агресивного медіа-середовища (медіа-насильство, сексуалізація, агресивний шум).				
5	Тема 5. Вікові норми взаємодії дитини з інформаційним простором	Практичне заняття, 2 год. Робота в підгрупах	1-5 Інтернет ресурси	Розробка авторської презентації. Вікові особливості взаємодії дитини з медіа в родинному контексті. Ризики для дітей до 6-7 років. Ризики для дітей до 9-10 років. Ризики для дітей до 12 років. Ризики для дітей до 16 років.	5 тиждень
6	Тема 6. Медіа-насильство та агресивність. Групова рефлексія Проблема медіа-насильства. Класифікація медіа-насильства на основі вікової психології. Результати психологічних досліджень впливу сцен насильства на формування агресивної поведінки. Механізми довготривалих та короткочасних впливів. Цькування як форма агресивності. Кіберцькування (кібербулінг).	Лекція, 2 год.	1-7	Опрацювати матеріали лекції	6 тиждень
7	Тема 7. Типологія медіа-залежностей та основні методи їх подолання	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	1-3 Інтернет ресурси	Поняття розважальних медіа, бюджет вільного часу та проблеми молодіжного середовища. Медіа-залежності різних типів. Психологія волі і ставлення до тіла, їжі, алкоголю, паління, сексу, до власного майбутнього. Медіа-портрети реальності: роль телебачення в розвитку ожиріння, булімії	7 тиждень

				та анорексії. Кібер-залежність. Ігроманія. Компульсивні розлади. Медіа-впливи: ілюзії розвитку вербального інтелекту (проблеми формування емоційного, соціального, практичного інтелекту).	
8	Тема 8. Медіапсихологічні технології формування ціннісних орієнтацій особистості Теоретичні положення та практичні рекомендації з проблеми формування ціннісно-сислової сфери студентів педагогічних спеціальностей засобами медіапсихологічних технологій. Місце медіапсихологічних технологій як чинника формування цінностей молодого покоління.	Лекція, 2 год.	1-4, 8	Опрацювати матеріали лекції	8 тиждень
9	Тема 8. Медіапсихологічні технології формування ціннісних орієнтацій особистості	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	1-4, 8 Інтернет ресурси	Розробити авторську програму з використанням медіапсихологічних технологій в дошкільній освіті	9 тиждень
10	Тема 9. Медіапсихологічні технології розвитку толерантного ставлення до людей з особливими потребами Використання різних засобів інформації, писемних, друкованих, електронних, телевізійних, цифрових для впливу на особистість з метою усвідомленої зміни ставлення до людей з інвалідністю. А саме: усвідомлення їхніх проблем, які виникають в процесі їх соціалізації. А також впливу медіа на вироблення толерантного ставлення до людей з інвалідністю; аналіз телеконтенту, як потужного інструменту	Лекція, 2 год.	1-4, 9	Опрацювати матеріали лекції	10 тиждень

	формування думки оточуючих про дітей з інвалідністю.				
11	Тема 9. Медіапсихологічні технології розвитку толерантного ставлення до людей з особливими потребами	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	1-4, 9 Інтернет ресурси	Розробити авторську програму з формування толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами з використанням медіапсихологічних технологій.	11 тиждень
12	Тема 10. Психологія кіномови Сформувати уявлення в студентів про граматику кіномови та знання про основні елементи кіномови (кадр, світло, фокус, композиція кадру, мізансцена, план, погляд камери, візуальні коди). Проаналізувати психологічні кіноефекти. Навчити виокремлювати елементи аудіовізуальної структури фільму. Розвинути вміння аналізувати кінотексти	Лекція, 2 год.	1, 2 Інтернет ресурси	Опрацювати матеріали лекції	12 тиждень
13	Тема 11. Психологічний аналіз кінофільмів: рефлексивний підхід	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	Інтернет ресурси	Здійснити рефлексивний аналіз психологічних ефектів у кінематографі.	13 тиждень
14	Тема 12. Реклама як інструмент маніпуляції. Використання мотивів підсвідомого впливу Маніпуляція підсвідомістю. Законина яких ґрунтується основний сенс маніпуляції. Емоційні мотиви рекламного впливу на особистість реципієнта. Співвідношення емоційних і раціональних мотивів, що впливають на підсвідомість. Які треба зробити висновки, щоб сформувати своє адекватне ставлення до рекламних меседжів.	Лекція, 2 год.	1-6 Інтернет-ресурси	Опрацювати матеріали лекції	14 тиждень
15	Тема 13. Психотехнології в рекламі.	Практичне	Інтернет	Формування в студентів	15 тиждень

		заняття, 4 год	ресурси	критичного мислення при сприйнятті рекламних медіатекстів; ознайомлення студентів з рекламними технологіями; навчити аналізувати рекламну продукцію з точки зору використання маніпулятивних методів впливу на аудиторію; навчити студентів знаходити і обирати відповідну інформацію з різних джерел.	
16	Модульний контроль	2 год	1-9		16 тиждень